

Białka Tatrzańska-i búcsú – 2018. október 26-28.

Október utolsó hétvégéjén a Miskolci Lengyel Nemzetiségi Önkormányzattal a minden évben megrendezésre kerülő Białka Tatrzańska-i Szent Simon és Szent Júdás Tádé búcsún vettünk részt. Fekete Dénes elnök vezetésével összesen tizenkilencen vettünk részt idén a rendezvényen.

Egy kis történelmi áttekintés:

Magyarországon van egy romfalu, Derenk, ami a mai magyarországi lengyelség egyik fő zarándok-emlékhelye. Derenk, 1711-re egy pestisjárványnak köszönhetően teljesen néptelen lett, ezért 1717-ben Esterházy-gróf lengyel szepességi (gurál) jobbágyokat telepített a kihalt faluba, hogy az újra benépesedjen. Az akkor betelepültek a mai Białka Tatrzańska, Bukowina Tatrzańska és Czarna Góra településekről származtak. A faluban élő lengyelek viszonylat elszeparálva éltek, ezáltal megmaradtak a szokásaik, etnikai hozzátartozásukat és az archaikus nyelvük, amelyet a ma élő leszármazottak közül sajnos, már nagyon kevesen beszélnek.

A trianoni békeszerződéskor Derenk választhatott, hogy Magyarországhoz vagy Csehszlovákiához akar tartozni és a falu, Magyarországot választotta. A II. világháború idején Horthy Miklós vadászterületet akart létrehozni, ezért erővel kitelepítették az itt élő lakosságot. Az eddig viszonylag elszeparált lakosságot a környéken szétszórták ezzel szétzilálva az addig összetartó közösséget. Sajnos, mára már nagyon kevesen élnek azok közül, akik még Derenken születtek, azonban öröm, hogy a leszármazottak büszkén őrzik őseik emlékét. Ennek egyik legnagyobb eseménye, az 1994. óta minden év júniusának harmadik vasárnapján megtartott Derenki búcsú, amelyre minden évben egyre többen érkeznek mind a magyar lengyelség tagjai, mind a lengyelországi lengyelek közül.

Ennek a Derenki búcsúnak a párja, a minden év októberében megtartott Białka Tatrzańskai búcsú.

A ma már 301 éve Magyarországra települt białkai goralok első dolga volt, hogy egy templomot építettek, amelyet Szent Simon és Szent Júdás Tádénak ajánlottak, ahogy szülőhelyük temploma is az volt.

És most akkor térjünk át a hétvégénkre. Pénteken reggel 8 órakor indultunk el Lengyelország felé. Első úti célunk Késmárk volt. Út közben megcsodáltuk a tájat és még a szepesi várat is sikerült alaposan megnéznünk, hála a jó időnek.

Itt a csapatunk kettévált. Egy része a Thököly-várat tekintette meg, a többiek pedig a városkában sétáltak.

Mi a várba mentünk el, ahol sok érdekes kiállítást néztünk meg. Szerencsére volt magyar nyelvű leírás, amit Czaga Zsuzsa olvasott fel nekünk, ami élvezetesebbé tette a látogatást.

A vár a 15. században épült és a huszita támogatások után a korábbi kolostorból épült ki. 1583-tól a Thökölyek birtoka lett. Első tulajdonosa Thököly Sebestyén volt, aki 1879-ben a Laszkyaktól vásárolta meg. Thököly Imre is a várban született. A kuruc felkelés leverése után a bécsi udvar lefoglalta a várat és a benne lévő műemlékeket Bécsbe szállította.

A legenda szerint Laszky Albert feleségét, Beátát bezáratta a toronyba, ahol több éven keresztül raboskodott, amiért a férje engedélye nélkül lovagolt ki a Tátrába. A toronyszobában két ablak volt: az egyiket kapta az ételt, a másiktól a Tátrára nézhetett ki. Állítólag a "fekete úrnő" szelleme az óta is kísért a várban. (Nem tudom megerősíteni, mi nem találkoztunk vele.)

Késmárk után ténylegesen Biaľka felé vettük az irányt és a Béla-havasok (Béla-Tátra) mellett elosonva átléptük a szlovák-lengyel határt. A Tátra látványa még mindig csodálattal tölt el. A látvány egyszerűen fantasztikus.

Miután elfoglaltuk a szállást és kicsit felfrissültünk lementünk vacsorázni. A svédasztalos kiszolgálásnál mindenki megtalálhatta a számára megfelelő vacsorát. Ki a hidegtárlól válogatott, kinek a meleg leves és meleg második felelt meg. A bablevés, az orosz pirog (túrós-főtt krumpli főtt töltött tészta), a káposztás-gombás palacsintatészta rolád valami fantasztikus volt.

Vacsora után, leköltöztünk az alagsorban lévő klubhelyiségbe és némi kis szíverősítő mellett egy igazán kellemes ismerkedős-beszélgetős estét tartottunk.

A szombat délelőttöt Nowy Targban a piacon töltöttük, ahol mindenki pénztárcájához és kedvéhez mérten költekezhetett. Sajnos, egyáltalán nem találtam azt, amit kerestem,

ráadásul elég drága lett a hely az utóbbi években. Ebéd után társaságunk nagyobb része pedig elment a helyi termálfürdőbe a Terma Baniába.

Este átvonultunk József Rémiás panziójába, ahol a Sajószentpéteri lengyelekkel és derenki leszármazottakkal együtt vacsoráztunk. Ezt követően meghallgattuk dr. Rémiás Tibor Derenről és a derenki lengyelekről szóló előadását, amit egy jó hangulatú zenés-táncos este követett, ahol a talpalávalót a helyi folklór együttes adta.

Vasárnap délelőtt részt vettünk jövetelünk tényleges célján, a búcsún. A Szent Simon és Szent Júdás Tádé templomban tartott szentmisét minden évben meghallgatjuk. A mise főbb részeit (köszöntő, olvasmány és könyörgés) kétnyelvű volt. A misét körmenet követte.

Sajnos ebéd után elindultunk hazafelé. Mint minden évben, idén is rengeteg élménnyel és sok újdonság megismerésével térhettem haza. Hazafelé a buszon az éneklés a lányokkal kifejezetten jólesett.

Remélem, jövőre ismét részt vehetek majd a rendezvényen!

Szabó Mónika

<https://varazsskatulya.wordpress.com/>